

Stockholm 2003-01-16

Konstitutionsutskottet

Konstitutionsutskottet

Ink 2003 -01- 17

Dnr 050-2228-2002/CB

Anmälan av Gun Hellsvik, justitieminister 1991-1994

Jag anmäler härmed före detta justitieminister Gun Hellsvik för närmare granskning av konstitutionsutskottet vad gäller de uppgifter om avlyssning av Grön Ungdoms Stockholmsavdelnings telefoner på Grön Ungdoms lokal på Pipersgatan i Stockholm, sommaren 1993. Att avlyssning förekom har konstaterats av Säkerhetstjänstkommissionen (SOU 2002:91 "Hotet från vänster" sidan 350 ff). Då det uppdagats att Säkerhetspolisen, för mindre än ett decennium sedan, avlyssnat ett parlamentariskt ungdomsförbund, som vid tiden uppbar partistöd, är det viktigt att en formell granskning blir av.

Som bakgrund till avlyssningen beskriver Säkerhetstjänstkommissionen den radikala miljökamp som pågick och de möjliga farhågorna att en medlem ur Grön Ungdom Stockholm planerade en så kallad plogbillsaktion mot ett militärt flygplan av typen Jas 39 Gripen. För det första bör sägas att en sådan aktion, enligt nuvarande och för tiden gällande lagstiftning, knappast torde berättiga till avlyssning på det sätt som uppenbarligen skett. För det andra är det lika uppenbart att kartläggningen av denna enda person använts som förevändning för att kunna avlyssna hela Grön Ungdom Stockholm och dess verksamhet. De misstankar som hystes mot en medlem kan under inga omständigheter legitimera att ett parlamentariskt ungdomsförbunds kanslitelefoner avlyssnades. Vid tidpunkten för avlyssningen användes de avlyssnade telefonerna av ett 100-tal medlemmar i Grön Ungdom samt ett flertal sympatisörer och aktivister. Det är tydligt att grundläggande principer om rättssäkerhet och proportionalitet har fått ge vika, då en stor mängd personers integritet kränkts utan att någon misstanke om brott har påvisats. Avlyssningen strider helt klart mot de regler som förelåg.

Preskriptionstiden för det eventuella brott som begåtts av Säkerhetspolisen har gått ut, varvid någon straffrättslig prövning inte är aktuell. En konstitutionell prövning gentemot ansvarig minister är dock befogad. Säkerhetspolisens mål och syfte är att skydda rikets säkerhet. Säkerhetstjänstkommissionen ifrågasätter i sina rapporter om inte själva bevakningen och kartläggningen av personer snarare kommit att bli ett

egentligt mål för Säkerhetspolisens verksamhet. Om så är fallet bör flera ministrar granskas för att på så sätt utröna vilken styrning som skett av Säkerhetspolisen. Denna anmälan inskränker sig dock till de övertramp som skett gentemot Grön Ungdom, då dessa ligger tämligen nära i tid, är riktade mot ett parlamentariskt arbetande parti och mot en organisation som i alla lägen förespråkat icke-våld. Det bör också tilläggas att en sådan granskning mycket väl kan komma att bli en lämplig inkörsport för vidare granskning av det som läggs fram i Säkerhetstjänstkommissionens rapporter.

Vid tidpunkten för avlyssningen, sommaren 1993, var Gun Hellsvik (m) justitieminister. Konstitutionsutskottet bör granska vilka direktiv som Hellsvik och dåvarande regeringen eventuellt gav Säkerhetspolisen, för att utröna om eventuellt givna direktiv var förenliga med föreliggande regelverk och grundläggande demokratiska principer samt om Säkerhetspolisens verksamhet bedrevs i enlighet med eventuella givna direktiv. Vidare bör konstitutionsutskottet utröna vilken vetskap Hellsvik hade om Säkerhetspolisens, i detta fall mycket klara, övertramp från sina befogenheter. Om justitieministern kände till att den polis som stod under hennes förvaltning sysslade med avlyssning och kartläggning av politiska motståndare till ministern är detta ytterst uppseendeväckande. Om justitieministern inte kände till att denna verksamhet förekom ger också detta, enligt min mening, anledning till allvarlig kritik.

Gustav Fridolin
Riksdagsledamot (mp)